

Kommunstyrelsens pensionärsråd

**Protokoll nr 4 fört vid kommunstyrelsens pensionärsråds sammanträde
tisdagen den 8 april 2008 kl. 10.15 – 12.22**

Justerat den 9 april 2008

Ann-Marie Furumark

Eva Sahlin

Ordförande	Ann-Marie Furumark (PRO)	
Vice ordförande	Eva Sahlin (SPF)	
Ledamöter	Alex Margulies (PRO)	
	Bror Lord (PRO)	tom § 12
	Johnny Dahlin (SPF)	
	Mats Danielson (SPF)	tom § 12
	Laila Högdahl (SKPF)	
	Kerstin Rosenqvist Hedler (SPRF)	
Ersättare	Kurt Blank (PRO)	tom § 12
	Barbro Karlsson (PRO)	tom § 8
	Sven Larsson (PRO)	
	Olle Eriksson (SPF)	
	Kerstin Genell Andrén (SPF)	
	Karin Wilborg (SPF)	
	Stig Alenlöv (SKPF)	tom § 12
	Kerstin Svenson (SPRF)	
	Berndt Holgersson (RPG)	

Förhinder: - - -

Dessutom var Gunnel Rohlin, Margareta Venizelos, Marita Åkersten, Eva Lindgren och Birgitta Persson närvarande.

§ 1 Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro.

§ 2 Val av justerare

Eva Sahlin utses att tillsammans med Ann-Marie Furumark justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs efter tillägg av ett par övriga frågor.

- Äldredelegationens delbetänkande?
- Lediga lägenheter i servicehus?

§ 4 Anmälan av protokollsjustering KPR 3/2008-03-11

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 5 Anmälan av protokollsjustering ÄN 4/2008-03-18

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 6 Anmälan av protokollsjustering HKR 3/2008-03-11

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 7 Underlag till budget för år 2009 och inriktning för 2010 och 2011

I förvaltningens förslag till underlag för planering för år 2009 och inriktning åren 2010 och 2011 redovisas insatser för att utveckla verksamheterna och för att förbättra kvalitén inom äldreomsorgen i staden. Prioriterade områden under perioden är stadens planering av vård- och omsorgsboenden och utbildning av personal inom äldreomsorgen.

Rådet har ingen erinran.

§ 8 Verksamhets- och kvalitetsredovisning för äldreomsorgen 2007

Äldrenämnden har i verksamhetsplanen för 2007 formulerat som ett av sina mål att utforma en modell för en samlad kvalitetsredovisning av äldreomsorgen. Bakgrunden är bl.a. behovet att samlat kunna belysa äldreomsorgen i Stockholm samt följa måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål och intentioner. I dagsläget samordnas inte den mängd uppföljningar av äldreomsorgen som sker inom staden eller med den som genomförs av nationella organ.

De övergripande målen för äldreomsorgen 2007 är bl.a. att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag, med ökad trygghet, kvalitet och valfrihet. Stadens nämnder visar en relativt god måluppfyllelse.

I hela staden finns träffpunkter, erbjuds utevistelser och andra aktiviteter och stöd för äldre och deras anhöriga erbjuds, servicetjänster finns att tillgå, betydelsen av mat och måltider har fått en central roll och bostadsstandarden har höjts betydligt. Valfriheten har fått ett starkt genomslag inom hemtjänst, ledsagning och avlösning. Den äldres inflytande i form av individuella genomförandeplaner har ökat, men uppnås inte fullt ut.

Långtidsprognosen av befolkningsutvecklingen visar att antalet äldre ökar under de kommande decennierna men att gruppen som behöver omsorg minskar de närmaste åren. Vårdbehovet visar däremot en tendens att bli mer omfattande, vilket medför att kostnadsutvecklingen inte med automatik eller fullt ut följer utvecklingen av antalet omsorgsmottagare.

Konstateras kan att de av kommunfullmäktige avsatta ekonomiska resurserna för stadens äldreomsorg som helhet 2007, i stort har täckt kostnaderna för en relativt god måluppfyllelse, drift och köp av verksamhet. Medlen har däremot inte fullt ut räckt till äldreomsorgens andel av kostnaderna för gemensam administration, ledning och nämnd.

Muntlig föredragning av Margareta Venizelos.

Rådet gör följande **uttalande**:

KPR har med intresse tagit del av denna omfattande och ambitiösa redovisning. Den presenteras som en "modell", en "pilotredovisning". Vi har då ett dilemma: ska vi ta ställning till själva modellen eller till innehållet?

Vi väljer att i huvudsak uttala oss om *modellen*. De olika områdena inom äldreomsorgen som berörs i redovisningen förekommer ofta i

enskilda ärenden som KPR behandlar. Det är mer meningsfullt och har större effekt att KPR då gör uttalanden med krav och kommentarer.

Syftet med verksamhets- och kvalitetsredovisningen sägs vara "att ge en helhetsbild av utveckling och måluppfyllelse inom stadens äldreomsorg för 2007". Målgruppen torde såvitt vi förstår i första hand vara beslutsfattare på olika nivåer, framför allt politikerna. Vi frågar oss då hur den genomsnittliga politikern kommer att tillgodogöra sig ett sådant omfattande dokument. Det finns skäl att varna för övertro på stora aggregerade sammanställningar av väldiga mängder data och resultat från skilda områden. Förenkling är visserligen farligt men en alltför stor komplexitet kan vara än mer riskabelt – om man nämligen vill att de som har makten verkligen ska utnyttja och ta hänsyn till det som redovisas.

Själva har vi inte upptäckt något överraskande eller helt okänt när vi läst redovisningen. Trots våra egna erfarenheter och våra kontakter inom äldreomsorgens brukargrupper får vi nog inte heller någon total helhetsbild av läget i Stockholms äldreomsorg år 2007. En allmän slutsats kan man möjligen dra: att det är ganska hyggligt men att det finns vissa, ibland stora brister. "Stadens nämnder visar en relativt god måluppfyllelse" skriver äldreförvaltningen (s 4, fjärde stycket). Med hänsyn till att stadens inriktningsmål för perioden innebär att nästan allting ska bli bättre i äldreomsorgen, är vi något tveksamma till denna formulering.

Förvaltningen kommenterar biståndshandläggarnas arbetsbelastning på ett lustigt sätt: "Genomförandet av ökad valfrihet inom äldreomsorgen leder sannolikt till ett behov av överväganden om *justerad ärendebelastning* [vår kursivering] för biståndshandläggarna inom några nämnder." (s 4, sjätte stycket) Detta betyder väl inget annat än att det behövs mer personal. KPR instämmer i den slutsatsen.

Vi anser att synpunkter och erfarenheter från MAS:arnas område bör redovisas på ett bättre och mer utförligt sätt.

Mycket annat i redovisningen skulle naturligtvis kunna kommenteras och diskuteras. KPR kommer rimligen att återkomma till många frågor i det framtida arbetet. För tillfället nöjer vi oss med att önska en lite mer tillgänglig redovisning (som inte kräver läsanvisningar eller populärversioner). Det kan säkert åstadkommas med striktare redigering och sovring i faktamängden.

Ty det ligger i KPR:s intresse att stadens beslutsfattare får en så god och allsidig bild av äldreomsorgen att de inte kan blunda för fakta utan känner sig nödsakade att utfärda riktlinjer och anvisa resurser som leder till en verklig förbättring av äldreomsorgen.

§ 9 **Projektdirektiv – Nytt drift- och förvaltningsuppdrag. Stadens datakommunikation**

Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för kommunikationskedjan läggs så samlat som möjligt, på såväl strategisk som operativ nivå. Detta innebär att kommunstyrelsen ges det yttersta ansvaret för den långsiktiga planeringen och samordningen av stadens lösningar för datakommunikation samt får i uppdrag att genom centralupphandling löpande teckna och revidera de avtal som detta kräver.

Den operativa driften av stadens datakommunikation är att betrakta som icke-strategisk och utgör inte heller myndighetsutövning. Funktionen bör således upphandlas i konkurrens. Överföring av det operativa ansvaret för de förvaltningsinterna näten från förvaltningarna till AB Stokabs nybildade dotterbolag bör ske gradvis för att i möjligaste mån undvika att verksamheterna påverkas negativt.

Förvaltningen instämmer i förslaget att kommunstyrelsen bör ha yttersta och långsiktiga ansvaret för strategisk planering och samordning av stadens kommunikationsnät. Likaså att kommunstyrelsen tecknar ramavtal via centralupphandling som sedan förvaltningarna kan avropa mot.

Med beaktande av att förvaltningen inte äger eller hanterar datakommunikationen har förvaltningen svårt att se de faktiska konsekvenserna av de olika förslagen när det gäller hanteringen av de förvaltningsinterna näten.

Rådet har ingen erinran.

§ 10 Motion om införande av omedelbart torskstopp och enbart köpa in fiskar med grönt ljus samt ta fram en policy för den kommunala upphandlingen av fisk i Stockholms stad

Kommunstyrelsen har till äldreförvaltningen remitterat motion 2008:7 om införande av omedelbart torskstopp och enbart köpa in fiskar med grönt ljus samt ta fram en policy för den kommunala upphandlingen av fisk i Stockholms stad.

Stockholms stad upphandlar en ansenlig mängd livsmedel varför de val staden gör bidrar till hur stor matens miljöpåverkan blir. Därför anser äldreförvaltningen att lokala och nationella miljömål ska följas vid stadens livsmedelsupphandling. Genom att välja miljömärkta produkter skapas förutsättningar för hållbar utveckling. En särskild fiskpolicy är då inte nödvändig.

Rådet har ingen erinran.

§ 11 Motion (2007:33) av Ann-Margarethe Livh m fl (v) om åtgärdsplan för att genomföra funktionshindersombudsmannens förslag på strategiskt viktiga förbättringsåtgärder inför 2010

I motionen föreslås bl.a. att alla nämnder ska få i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan inom de strategiskt viktiga förbättringsområden som funktionshinderombudsmannen (FO) föreslår och som de berörs av. Äldreförvaltningen finner att äldrenämnden främst berörs av området stöd och service till personer med funktionsnedsättningar samt tillgänglighetsarbetet. Där äldrenämnden berörs pågår redan ett utvecklingsarbete.

Rådet har ingen erinran.

§ 12 Motion (2008:12) av Ann-Margarethe Livh m fl (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Ann-Margrethe Livh m.fl. (v) föreslår i en motion (2008:12) till kommunfullmäktige att upphandlade företag ska vara med och betala för privatiseringen. Äldreförvaltningen tar inte ställning i frågan då kundvalssystem och konkurrensutsättning i grunden är en politiskt ekonomisk och ideologisk frågeställning. Däremot betonar äldreförvaltningen ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv vikten av att krav och förutsättningar för utförarna i ett valfrihetssystem måste vara desamma oavsett regiform.

Rådet har ingen erinran.

§ 13 Remissyttrande: LOV att välja – lag om valfrihetssystem

Frittvalutredningen föreslår att en ny lag, LOV, införs. Den nya lagen ska kunna användas i stället för lagen om offentlig upphandling (LOU) när kommunens syfte är att öka mångfalden och valfriheten. Äldreförvaltningen bedömer att utredningens förslag om en helt ny lag är bättre anpassad än LOU för upphandling av utförare till kundvals- och valfrihetssystem och instämmer i huvudsak i förslagen. Äldreförvaltningen invänder mot förslaget om ett ickevalsalternativ. Professionella biståndshandläggare kommer enligt förvaltningens uppfattning att kunna hjälpa alla till ett adekvat bistånd. Äldreförvaltningen deltar i stadens gemensamma arbete för att genomföra regelbundna riktade informationsinsatser och utveckla informationsteknik för att stödja valfriheten.

Rådet gör följande **uttalande**:

KPR har inte möjlighet att genomskåda vilka konsekvenser den föreslagna lagen skulle få för de äldre som får stöd, vård och omsorg av samhället. Vi inser att lagförslaget är ett led i arbetet för att förverkliga regeringens valfrihetspolitik. Det finns anledning för KPR att här upprepa en del av vad vi uttalade vid behandlingen (2007-08-09) av ärendet "Införande av valfrihetssystem för vård- och omsorgsboende inom äldreomsorgen".

Vi anförde då att ett stort antal företag knappast är det mest angelägna från de äldres synpunkt. Den första, grundläggande valfriheten för den äldre gäller själva rätten att över huvud taget få bo på servicehus, i gruppboende eller på sjukhem. Vidare uttalade KPR: "Vi ser alltså det här förslaget som i första hand avsett att stimulera företagsamheten inom äldreomsorgen, vilket på sikt kanske kan visa sig bra. Vi vill ändå påpeka att systemet inte ökar *volymen* omsorg – det får ju inte kosta mer än i dag. De anställda rör sig redan nu mellan olika företag och mellan kommunal och enskild drift; de blir säkert inte flera med det nya systemet. *Ökad personaltäthet* är dock omvitnat ett av de främsta kraven för att råda bot på kvalitetsbrister i äldreomsorgen."

KPR delar förvaltningens antydda farhågor om överetablering. Redan med dagens mångfald av företag som utför hemtjänst har vi erfarit att många äldre blir osäkra när de ska välja bland alternativen.

Biståndshandläggarens roll som rådgivare och vägledare vid valet är känslig. Vi utgår från att denna aspekt beaktas i stadens utbildning av biståndshandläggare. Misstankar om otillbörligt gynnande av ett enskilt företag får inte uppstå. Därför ansluter vi oss, i motsats till förvaltningen, till utredningens förslag om "ickevalsalternativ". Enligt vår uppfattning är det naturligt att ett sådant alternativ är en av stadens verksamheter i egen regi.

Det är tillfredsställande att den nya lagen på intet sätt skulle utesluta fortsatt tillämpning av LOU. Därigenom kan en vildvuxen flora av företag begränsas och kontrolleras. Vi vill med eftertryck framhålla att ökad mångfald inte får åstadkommas på bekostnad av högre kvalitet och större personaltäthet i äldreomsorgen.

§ 14 Förvaltningschefens information

- *Ärendebalans till kommande sammanträde är bl a:*
 - Ej verkställda beslut (13/5)
 - Uppföljning av HSL – indikatorer (13/5)
- Utdelas "Omsorg och service för äldre i Stockholms stad" – informationsmapp
- Utdelas seminarieinbjudan från HRF 24/4 "Samverkan för livskvalitet"

§ 15 Övriga frågor

- På fråga om Äldreboendedelegationens delbetänkande meddelas att den ej kommit på remiss till Stockholms stad
- På fråga om antal obebodda lägenheter i servicehus meddelas att antalet kan fås fram via pågående inventeringar. Ett antal är tillgängliga för uthyrning. Ett stort antal är tomma p g a att boendet ska rustas eller byggas om/omstruktureras.

Vid protokollet

Göran Edenberg
sekreterare